

Husmår

Husmåren kan flytte ind på loftet i både parcelhuse og sommerhuse. Den kan være svær at komme af med igen, og det mest effektive er derfor at spærre dens adgangsveje til huset.

Husmåren kan lave meget ravage i dit hus.

Hvad er en husmår?

Danmark er den nordlige grænse for husmårens (latin: *Martes foina*) udbredelsesområde, og den findes ikke andre steder i Skandinavien. Tidligere holdt den mest til i små skove og i ældre, stråttækte huse på landet. I dag er det ikke usædvanligt, at finde husmåren på lofter i parcelhuskvarterer og sommerhusområder.

Husmåren er overvejende aktiv om natten, men om sommeren, når nætterne er korte, kan den også ses om dagen. I naturen bor husmåren som regel i et hult træ, en forladt rævegrav eller en forladt rovfugle- eller egerrede.

Husmåren ligner skovmåren, men hvor skovmåren har en gul halsplet, er husmårens halsplet hvid, og den kan strække sig ud på forbenene. En voksen husmår er ca. 70 cm lang, og heraf udgør halen de 25 cm. Den kan godt minde om et eger, der er blevet trukket godt og grundigt i halen. Husmåren lever fortrinsvis af mindre pattedyr, fra mus til pindsvin, og af fugle og fugleæg.

Hvad er tegn på husmår?

Husmåren kan forårsage en del larm på loftet, men kan nemt forveksles med fx rotter, som også kan finde på at bosætte sig på lofter af huse og udhuse.

Husmårens ekskrementer er derimod nemme at kende. Ofte har husmåren udvalgt et særligt hjørne eller lign. på loftet, hvor den besørger. Her ophober ekskrementerne sig efterhånden. De er ca. 8-10 cm lange, 1-2 cm tykke og indeholder hår, fjer og knoglerester.

Det kan være ganske svært at slippe af med en husmår, hvis den først er flyttet ind på dit loft. Du bør overveje, om du kan leve med at have den på loftet. Det gælder naturligvis kun, hvis den ikke forvolder stor skade.

Hvilken skade kan en husmår gøre på dit hus?

En mår på loftet kan resultere i lugtgener, ødelagt isolering og fugtproblemer.

Husmåren færdes mellem loft og tag og bevæger sig normalt ikke ned i selve huset eller ind under gulvet. En husmår kan i sjældne tilfælde etablere sig i en hulmur, men det er højst usædvanligt, at den skader husets træværk. Hvis du hører gnavelyde eller pudslen i hulmuren, er det som regel rotter eller mus.

Det kan i perioder larme meget, når en husmår hygger sig på loftet, for den løber rundt og kradser i isoleringsmateriale. Når den bevæger sig rundt i isoleringsmaterialet ødelægger den det. Det kan give store skader på isoleringen. Derudover kan den skrabe huller i dampspærren, som kan give fugtproblemer i taget.

Desuden sviner husmåren ved at forrette sin nødtørft i loftets hjørner. Der kan også ligge madrester, dvs. døde dyr af alle slags, som den har taget med ind på loftet for at spise dem i ro og mag. Du kan derfor få ubehagelige lugtgener fra loftet.

Den almindelige forsikring dækker normalt ikke skader der kommer fra mår og mus. Man kan i de fleste forsikringsselskaber tilkøbe en udvidelse af forsikringen som vil dække skader fra gnavere og mår. Er du i tvivl om din forsikring dækker, bør du kontakte dit forsikringsselskab.

Hvad kan du gøre for at holde husmår ude af dit hus?

Hvis du ikke vil have husmår på dit loft, må du sørge for, at den ikke kan komme derind. Du må prøve at finde ud af, hvilke ruter den bruger, og spærre vejen for den.

Selve adgangen til loftet kan du som regel finde oppe på taget, fx ved en vindskede, skotrende, langs tagryggen eller ved en kvist. Hvis en tagsten eller tagplade sidder skævt, kan det også være husmårens indgangshul. Du skal lukke alle huller på størrelse med et hønseæg - når du har sikret dig, at der ikke er en husmår indenfor.

Husmåren kan også bruge et træ, der står tæt på huset, som adgangsvej. Du kan sætte et omvendt "kræmmerhus" af hønseet omkring træstammen, så husmåren ikke kan komme op ad stammen og ud på de grene, der kan give den adgang til taget. Hvis nedløbsrøret fungerer som adgangsvej, kan du også sætte en krave om det.

Hvordan får du en husmår ud af dit hus igen?

Du kan forsøge at skræmme husmåren væk fra loftet med lys, støj eller lugt. Noget tyder på, at du får den bedste effekt, hvis du bruger flere skræmmemidler på samme tid. Det vil sige, at du tænder elektrisk lys og samtidig støjer med en transistorradio eller højttaler. Det er bedst, hvis du kan tænde og slukke nede fra boligen, når husmåren er aktiv på loftet. Så vænner den sig ikke til chikanen. Det er en god idé at flytte lys og støjkilder rundt på loftet så ofte som muligt.

Du kan være heldig, at stærke lugte påvirker husmårens gode lugtesans så meget, at den flytter. Du kan prøve med naftalin, hjortetakolie eller paradiklorbenzol i skåle, gazeposer eller på klude, som du fordeler rundt om på loftet.

Bekæmpelse af husmår med jagt

Hvis en husmår volder skade, må den på bestemte steder skydes eller fanges i fælde året rundt. Derudover må husmåren kun jages i perioden fra 1. september til 31. januar (gældende pr. 1. april 2014). Bruger du skydevåben, skal du naturligvis have gyldigt jagttegn.

Det er en skrøne, at måren kan blive skæmt væk ved at man lægger en tot menneskehår op på loftet. Hele huset lugter i forvejen af menneske, så menneskelugten fra en enkelt tot hår vil ikke kunne gøre nogen forskel.

Bekæmpelse af husmår med fælder

Lokale Falck-stationer kan have særlige mårfælder, som du kan låne en måneds tid, hvis dit abonnement gælder det hus, hvor husmåren plager. Falcks personale stiller fælden op og henter den - og måren, hvis den er gået i fælden. Nogle jagtforeninger yder den samme hjælp og/eller formidler salg af mårfælder. Af hensyn til den evt. tilfangetagne mår, bør du tjekke dem 2 gange dagligt.

Har du ikke prøvet at fange dyr i fælde før, kan du måske få hjælp af en erfaren jæger, eller du kan forhøre dig hos vildtkonsulenten i det lokale statskovdistrikt. Inden du stiller en fælde op, bør du tænke over, hvad du vil gøre med dyret, hvis det går i fælden.

Kan du ikke selv aflive husmåren eller få andre til at gøre det med det samme, må du betale dig fra det hos dyrlægen. At køre måren langt væk og slippe den løs er også en mulighed. Den kan dog finde vej over lange afstande og er måske snart tilbage på dit loft igen.

Der gælder generelle regler for at fange dyr i fælder. Fælden skal indrettes, så de fangne dyr ikke dræbes eller lemlæstes, og dyret skal kunne ses inde i fælden, når den er lukket. Fælden må ikke have større indgangsåbning end 60 x 60 cm, og dens indvendige mål må ingen steder overstige 250 cm.

Fælden stilles op udendørs på et sted, hvor du regner med, at husmåren færdes, fx ved et buskads eller langs en hæk. Som lokkemad kan du bruge hønseæg. Husmåren kan godt lide æg, og de har lang holdbarhed. Desuden interesserer de ikke katte, der ellers let går i fælden, hvis du bruger kød som lokkemad.

Du kan lokke måren til fælden ved at lægge 10-12 æg i nærheden af huset, hvor måren færdes. Læg dem 2 og 2, og lav et hul i det ene på størrelse med en tommelfingernegl. Så kan måren nemmere få fæerten af æggene og lader sig snart lokke af de æg, du har anbragt i fælden.

Fælden må ikke graves ned, og det er ikke tilladt at bruge levende lokkemad. Du skal efterse fælden morgen og aften. Fangne dyr skal straks tages ud. Hvis andre dyr end husmår går i fælden, fx et pindsvin, skal du sætte det fri med det samme. Hvis en husmår går i fælden, skal den straks aflives eller sættes fri.

Du må altså ikke holde en indfanget husmår i bur. Fanger du en husmår, der har unger, skal du finde ungerne og aflive dem. Alt andet vil være dyrplageri. Husmåren har normalt unger fra februar til juli.

Bekæmpelse af husmår med gift

Det er forbudt at lægge rottegift eller anden gift for husmår. Bedøvende midler må du heller ikke lægge ud. Der er nemlig stor risiko for, at måren vil slæbe den forgiftede lokkemad med rundt, så husdyr eller mennesker kan komme i berøring med giften.